

**GEMEENTE
ALBRANDSWAARD**

**KADERBRIEF
2016-2017**

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
VOORWOORD	4
1^E TUSSENRAPPORTAGE 2016	5
PROGRAMMA'S	7
VOORTGANG COLLEGEPROGRAMMA	8
TOELICHTINGEN OP DE FINANCIËLE AFWIJKINGEN	9
RECAPITULATIE VAN DE FINANCIËLE AFWIJKINGEN	11
BUDGETTAIR NEUTRALE WIJZIGINGEN.....	12
BIJLAGEN	14
BIJLAGE 1 – INVESTERINGSKREDIETEN.....	15
BIJLAGE 2 - TOTAAL OVERZICHT SPEERPUNTEN.....	16
VOORJAARSNOTA 2017	20
A. SAMENVATTING FINANCIËLE UITGANGSPOSITIE	21
B. KADERS PROGRAMMABEGROTING 2017-2020	23
C. BELEIDSONTWIKKELINGEN IN 2017	25
D. GEVOLGEN NIEUW RIJKSBELEID	30
E. MUTATIES IN INVESTERINGEN	32
F. VOORGESTELDE OMBUIGINGEN.....	33
G. GEVOLGEN GEMEENTELIJK BELASTINGBELEID	35
BIJLAGEN	37

VOORWOORD

De gemeenschap van Albrandswaard is een zelfbewuste gemeenschap. De burgers zijn mondig en er is veel kennis onder hen aanwezig. We nemen initiatieven om met inwoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in gesprek te zijn. Onze plannen stemmen we zoveel mogelijk op hun inbreng af. Waar mogelijk faciliteren we hun initiatieven. Deze houding ten opzichte van de samenleving karakteriseert onze dagelijkse werkagenda.

Hiernaast voeren wij gemeentelijke taken uit. Daarover rapporteren wij in de 1^e tussenrapportage 2016 als het gaat om het lopende jaar. Om tot kaders te komen voor de begroting van het komende jaar 2017, leggen wij u hierbij tevens de Voorjaarsnota 2017 aan u voor. Beleidsmatig ligt deze geheel in het verlengde van het Collegeprogramma welke wij u in uw vergadering van 21 maart 2016 aan u hebben voorgelegd met daarin ook tevens de eerste begrotingswijziging van 2016. Om deze reden beperken wij ons in de Voorjaarsnota 2017 meer tot een technisch karakter. De cijfers van de meicirculaire zijn hierin nog niet verwerkt omdat deze pas eind mei/begin juni beschikbaar komen. Zo snel mogelijk na het beschikbaar komen kunnen wij deze pas toevoegen aan dit document. In de Auditcommissie van 6 juni 2016 hopen wij u al te kunnen informeren.

Albrandswaard, mei 2016

1

1^e TUSSENRAPPORTAGE 2016

Financieel perspectief

In het najaar 2015 is de begroting 2016 vastgesteld. De begroting sloot met een voordelig saldo van € 231.414. Na het afsluiten van het boekjaar 2015 is de jaarrekening opgesteld. Uit de (concept) analyse van het jaarresultaat blijkt een structureel voordeel van € 44.000. In de 1° tussentijdse rapportage 2016 wordt een aantal budgetafwijkingen gemeld. Deze leiden eveneens tot een wijziging in het begrotingssaldo en het meerjarenperspectief.

Het begrotingssaldo wordt na alle wijzigingen € 294.139 nadeliger en komt uit op € **62.725** nadelig.

In de onderstaande tabel is het verloop van het begrotingssaldo weergegeven:

	2016	
saldo primitieve begroting	231.414	V
structurele gevolgen jaarrekening 2015	44.000	V
structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2015	-55.500	N
Correctie Centrum Rhooon restgebied	-3.103	N
1e wijziging 2016	47.964	V
structurele gevolgen 1e tussenrapport 2016	29.600	V
incidentele gevolgen 1e tussenrapport 2016	-357.100	N
totaal van de wijzigingen	-294.139	N
saldo begroting na wijzigingen	-62.725	N

De mutaties die opgenomen zijn in deze rapportage zijn in onderstaande tabel vertaald naar de verschillende beleidsprogramma zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2016 en het meerjarenperspectief.

Ontwikkeling mutaties per programma t.g.v. 1e tussenrapportage 2016

Programma	2016	2017	2018	2019	2020
1 Openbare Orde, Veiligheid en Bestuur	136.058 V	405.658 V	405.658 V	405.658 V	405.658 V
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen en Economie	-25.000 N	-	-	-	-
3 Buitenruimte	-638.558 N	-598.758 N	-597.758 N	-596.758 N	-595.758 N
4 Financien	200.000 V	200.000 V	200.000 V	200.000 V	200.000 V
TOTAAL	-327.500 N	6.900 V	7.900 V	8.900 V	9.900 V

PROGRAMMA'S

Voortgang Collegeprogramma

Het actuele beeld van afwijkingen op de lopende **speerpunten** is als volgt:

1.2. Algemeen bestuur					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 1.2.1d Albrandswaard sluit aan bij "Waar staat je Gemeente".	25%	G	O	O	31-3-2017
2.1 Ruimtelijke ordening					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 2.1.3b Het opstellen van een visie voor de Rand van Rhoon.	50%	O	G	G	30-6-2017
4.1 Financien					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 4.1.1c De reserve Sociaal Deelfonds wordt in 2018, na de jaarrekening 2017, herijkt.	25%	O	G	G	30-9-2018
16. 4.1.3a Weerstandvermogen minimaal op voldoende houden.	50%	O	G	G	31-12-2018
5.1 Educatie					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 5.1.1b Aanbestedingscriteria opstellen voor het leerlingenvervoer.	25%	O	G	G	31-12-2016

Het beeld van de voltooide speerpunten is:

1.2. Algemeen bestuur					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 1.2.1b Vergroten van bereikbaarheid van de gemeente	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
2.3 Economie					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 2.3.1b Met de ondernemers te investeren in de bestaande bedrijventerreinen	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1c Met ondernemers instrumentarium ontwikkelen met betrekking tot bedrijfshuisvesting	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1d Afspraken maken om verantwoordelijkheid over beheer en veiligheid over te dragen aan de ondernemers	Voltooid	G	G	G	31-12-2018

De stand van afwijkingen op lopende de **moties** is:

Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Startdatum
Beleid oplaadpalen (MOTIE)	50%	O	O	O	10-11-2014
Alternatief voor kosten marktinitiatieven (sport)verenigingen (MOTIE)	75%	G	R	G	14-9-2015
Opnemen maatschappelijke functies in nieuwe Klepperwei (MOTIE)	25%	G	O	R	11-11-2013

Nadere toelichting:

Bij de motie, alternatief voor kosten marktinitiatieven (sport)verenigingen, is de indicator tijd op rood gezet vanwege de impact die deze motie heeft op meerdere portefeuilles en raakt aan fundamentele vragen wat betreft de subsidiëring/ (voor)financiering/ resevering voor een diversiteit aan maatschappelijke doelen die strikt genomen geen publieke taak zijn. Er is een voorlopig standpunt ingenomen door de betrokken portefeuillehouders. De uitwerking en inschatting van de gevolgen vergen meer tijd.

Voor de motie, opnemen maatschappelijke functies in de nieuwe Klepperwei, is de indicator geld op rood gezet. Er zijn nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de langdurige zorg in Rhoon. Het zorgkantoor CZ heeft de gemeente en de zorgaanbieder Argos te kennen gegeven meerjarige afspraken te willen maken over de inkoop van langdurige zorg. Concrete aantallen zijn nog niet bekend. Onduidelijk is nog wat dit betekent voor de ontwikkelingen op de Klepperwei locatie en voor de koers van Argos. De gemeenteraad zal hierover apart worden geïnformeerd. De samenwerking met Woonvisie en Argos blijft wel het uitgangspunt.

Het beeld van de voltooide moties is:

Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Startdatum
Afschaffen hondenbelasting (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	17-7-2015
Studielocatie windmolens (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	17-12-2012
Beter leerlingenvervoer (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	7-7-2015
Kunstgrasvelden sportpark Polder (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	2-11-2015
Sportvelden (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	14-12-2015
Terughalen kosten onderdak dak- en thuislozen Delta ziekenhuis (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	11-11-2013

Toelichtingen op de financiële afwijkingen

PROGRAMMA 1, OPENBARE ORDE & VEILIGHEID EN ALGEMEEN BESTUUR

Bijdrage Accountantskosten BAR-organisatie € 5.100 -/- incidenteel

In 2015 heeft de aanbesteding van de accountantsdiensten voor de jaren 2016-2019 plaatsgevonden. Voor zowel de controle van de drie gemeentelijke jaarrekeningen (budget griffie binnen de gemeenten) als de controle van de BAR-jaarrekening is de prijs na de aanbesteding substantieel hoger dan het oude contract. Dit komt enerzijds door de verscherpte eisen waaraan ook de accountant moet voldoen, als ook door de uitbreiding van het takenpakket als gevolg van de drie decentralisaties. Ook binnen het team van Concerncontrol betekenen bovengenoemde ontwikkelingen een uitbreiding en verzwaring van het takenpakket, waar op dit moment geen capaciteit voor beschikbaar is.

Bijdrage Huisvestingskosten BAR-organisatie € 217.000 -/- incidenteel

In 2012 is door de raad besloten om € 272.000,- te bezuinigen op de huisvestingskosten door onderverhuur van Hofhoek 5 aan derden. Ondanks intensieve inspanningen wordt deze ombuiging maar beperkt gehaald, te weten voor € 55.000,-. Deze taakstelling is sinds de BAR-samenwerking administratief ondergebracht in de BAR-begroting. Het risico voor de ombuigingstaakstelling blijft tot 1 juli 2018 (einde huurcontract) echter voor onze gemeente. Wij hopen tot die tijd alsnog onderverhuurders te contracteren en vinden het nu nog te vroeg om het tekort structureel te verwerken.

Bestuur € 60.000 -/- incidenteel

Dit bedrag betreft de kosten van waarneming van de burgemeester, die om gezondheidsredenen enkele maanden niet in functie kan zijn.

PROGRAMMA 2, RUIMELIJKE ORDENING, WONEN & ECONOMIE

Grondbedrijf algemeen € 25.000 -/- incidenteel

Dit jaar zullen voor het grondbedrijf de specifieke consequenties van de invoering van de vennootschapsbelasting in beeld gebracht gaan worden. Hiervoor is een projectgroep Vpb-grondexploitatie samengesteld die alleen zal kijken naar het grondbedrijf. De spelregels voor het bepalen van de financiële consequenties vanuit het grondbedrijf zijn eind vorig jaar/begin dit jaar meer concreet geworden (door de handreikingen van de SVLO; Samenwerking Vennootschapsbelasting Lagere Overheden). Op basis van het MPO, dat samen met jaarrekening 2015 in de gemeenteraad komt, zal de eerste Vpb-aangifte 2016 voorbereid worden. De aangifte zal uiteindelijk op concernniveau plaatsvinden. Daarnaast zal gekeken worden naar het standaardwerkproces dat jaarlijks terugkomt en zal de administratie ingericht worden. De totale extra kosten bedragen € 25.000 voor zowel interne als externe expertise in het jaar 2016.

PROGRAMMA 3, BUITENRUIMTE

Woonzorgcomplex Portland huisvesting € 50.000 -/- incidenteel

Gemeente Albrandswaard staat borg voor de lening van de stichting eerstelijns Voorzieningen Portland bij de BNG. Albrandswaard heeft externe juridische expertise ingehuurd voor de juridische ondersteuning om te komen tot een nieuwe overeenkomst.

Electriciteitsvoorziening € 29.600 structureel

Op 12 oktober 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met het raadsvoorstel 'Plaatsen zonnepanelen op gemeentelijke panden'. Hierbij zijn kredieten beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen op twee gemeentelijke panden, nl. Sportzaal Portland en Buitendienst Rhooen. In de begroting 2016 zijn de gevolgen van dit besluit nog niet verwerkt.

De investering wordt in 15 jaar afgeschreven. Jaarlijks is budget benodigd voor onderhoud, schoonmaken etc. Gedurende een periode van 15 jaar is door het Rijk een subsidie toegekend op de geproduceerde energie. Daarnaast wordt vergoeding ontvangen voor geleverde energie. Aangezien de zonnepanelen vanaf medio mei in gebruik worden genomen, zijn de bedragen in de jaarschijf 2016 t.o.v. de businesscase uit 2015 iets aangepast. Het voordeel in 2016 bedraagt € 29.600, in 2017 en verder circa € 8.000.

Recapitulatie van de financiële afwijkingen

product	omschrijving	1e Tussenrapportage		Structurele gevolgen			
		Positief	Negatief	2017	2018	2019	2020
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid & Algemeen Bestuur							
Bijdrage BAR-organisatie	Accountantskosten		-5.100				
Bijdrage BAR-organisatie	Niet behalen bezuiniging huisvestingskosten		-217.000				
Bestuur	Waarneming burgemeester		-60.000				
Openbare orde en veiligheid & Algemeen Bestuur		0	-282.100	0	0	0	0
Programma 2 - Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie							
Grondbedrijf algemeen	Expertise Vpb		-25.000				
Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie		0	-25.000	0	0	0	0
Programma 3 - Buitenruimte							
Wozoco Portland huisvesting	Inhuur juridische ondersteuning		-50.000				
Electriciteitsvoorziening	Zonnepanelen	29.600		6.900	7.900	8.900	9.900
Buitenruimte		29.600	-50.000	6.900	7.900	8.900	9.900
TOTAAL		29.600	-357.100	6.900	7.900	8.900	9.900
Saldo 1e tussenrapportage 2016			-327.500	6.900	7.900	8.900	9.900

Budgettaire neutrale wijzigingen

PROGRAMMA 1, OPENBARE ORDE & VEILIGHEID EN ALGEMEEN BESTUUR

Regionale samenwerking € 12.500 incidenteel

Voor de toelichting wordt verwezen naar programma 3. Buitenruimte Buitenstedelijke recreatie.

Bijdrage BAR-organisatie € 605.658 structureel

Zie voor de toelichting programma Buitenruimte.

Bijdrage Loonkostenstijging BAR-organisatie -/- € 200.000 structureel

Deze verhoogde bijdrage betreft prijscompensatie van loonkosten welke wij deels al in een eerdere circulaire hadden ontvangen en apart op een stelpost hadden gezet, wetende dat de uiteindelijke vastgestelde cao in ieder geval deze prijscompensatie zou bevatten. Nu dienen we daadwerkelijk dit bedrag van de stelpost over te maken aan de BAR-organisatie die de salarissen betaalt.

PROGRAMMA 3, BUITENRUIMTE

Buitenstedelijke recreatie € 12.500 -/- incidenteel

De gemeenten op IJsselmonde dragen per inwoner voor 2016 € 0,50 per inwoner bij aan de Landschapstafel. Voor Albrandswaard komt dit (afgerond) op € 12.500 voor 2016. Deze bijdrage voor 2016 was nog niet begroot. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag d.m.v. een begrotingswijziging alsnog te ramen. De Landschapstafel is het vervolg van het programma Deltapoort. Via de Stadsregiobijdrage droeg de gemeente Albrandswaard bij aan dit programma. Het betreft voorlopig een incidentele afwijking. In de loop van 2016 ontstaat meer duidelijkheid over de toekomstscenario's voor NRIJ en Landschapstafel. Het budget kan worden gedekt uit het structurele restantbudget van de weestaken van de voormalige Stadsregio.

Ontvlechting NV BAR-Afvalbeheer € 605.658-/- structureel

Op 21 september 2015 is de NV door de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk opgericht. De NV heeft ingaande 2016 de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen overgenomen van de NV MAR voor deze gemeenten. Daarnaast exploiteert de NV de afvalaanbiedstations in Barendrecht en Albrandswaard. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van 16 december 2015 is de begroting van de NV vastgesteld, met een recentelijke wijziging in de AvA van 16 maart 2016. De effecten van deze vaststelling zijn echter nog niet eerder verwerkt in de gemeentelijke begrotingen en de BAR begroting.

Bij de eerste tussenrapportage voeren wij de diverse mutaties door, waarbij wij de volgende uitgangspunten toepassen:

- a. In de programmabudgetten van de gemeenten blijven de kosten en opbrengsten achter die te maken hebben met het eigendom van het afval en de inzamelmiddelen. De gemeenten blijven eigenaar van het afval en de NV zorgt voor het inzamelen, transport en onderhoud. Op basis van deze splitsing zijn de programmabegrotingen opnieuw opgebouwd. Deze vrijvallende lasten binnen de programmabudgetten dienen ter dekking van de kosten van de NV BAR-Afvalbeheer.
- b. De begroting van de GR BAR organisatie en de te betalen bijdrage aan de BAR-organisatie wordt aangepast. Voorkomen wordt dat kosten die opgevoerd zijn binnen de begroting van de NV achterblijven in de GR begroting en ook hier nogmaals doorbelast worden aan de deelnemende gemeenten.

De totale kosten van de NV BAR-Afvalbeheer blijven binnen de totaal beschikbare middelen. Wel is er sprake van een herverdeeleffect op basis van de voorcalculatie van de urentoerekening aan de deelnemende gemeenten. Op basis van deze voorcalculatie is het nadeel voor de gemeente Albrandswaard voornog € 78.000,-. Hierbij maken wij wel de aantekening dat de werkelijke kosten

van de NV BAR-Afvalbeheer bij de vaststelling van de jaarrekening op basis van nacalculatie verrekend wordt met de gemeenten. Vooralsnog gaan wij er van uit dat het nadeel uit de prognose slechts een risico is. Dit op grond van de volgende redenen:

De NV is een jong bedrijf waarbij het zeker in het eerste jaar niet uitgesloten is dat de onderlinge verdeling van de kosten tussen de gemeenten op basis van nacalculatie gaan schuiven en er daarnaast binnen de achterblijvende programmabudgetten ruimte is om dit op te vangen. In de tweede tussenrapportage komen wij hierop terug.

Het nadeel wordt onttrokken aan de voorziening Beklemde middelen afvalstoffenheffing.

PROGRAMMA 4, FINANCIËN

Stelposten € 200.000 structureel

Zie toelichting bijdrage loonkostenstijging BAR-organisatie.

PROGRAMMA 7, SOCIAAL DOMEIN

Welzijn in Sociale Wijkteams € 194.060 incidenteel

Vanaf 2015 zijn we lokaal gaan werken met wijkteams, waarbij de visie van “één gezin, één plan, één regisseur” centraal staat. De teams bestaan uit professionals afkomstig vanuit diverse zorgorganisaties. In de loop van 2015 stelden we gelijktijdig vast dat de druk op de wijkteams groeide. De huidige praktijk wijst uit dat voorlopig extra formatie nodig is om uitvoering te geven aan de huidige caseload die ook te maken heeft met de bredere doelgroep dan jeugd, namelijk van 0-100. Dit vraagt om versterking waarbij de juiste verbindingen worden gelegd tussen jeugd-wmo-participatie om maatwerk in een gezinssituatie te kunnen leveren.

Onder andere door het grote aantal herindicaties zijn vanaf 2015 de teams tijdelijk versterkt. Er zijn afspraken gemaakt met zorgaanbieders over extra inzet tot eind 2016. Daarnaast is in 2015 besloten om, zowel in 2015 als in 2016 vanuit de participatiewet te investeren in de aansluiting op de wijkteams. In de praktijk hebben we daarnaast te maken met minder doorverwijzingen naar zorgaanbieders (omdat het in de wijkteams wordt opgepakt) wat leidt tot lagere uitgaven binnen enkele jeugdhulp budgetten. Hierdoor is extra inzet in de teams mogelijk zonder buiten de begrotingskaders te treden.

Het bedrag van **€ 194.060** kan voor 2016 als volgt worden gedekt:

1. Voor **€ 62.450** gedekt uit FCL 662301 Reïntegratieprojecten ECL 343531 Kosten uitstroomprojecten;
2. Voor **€ 131.610** uit FCL 668200 Extramurale Hulp voor jeugd met een beperking, ECL 423099 Sociale uitkering in natura overig.

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Investeringskredieten

Investerings	FCL	begroting 2016 voor 1e TR	Adm wijzigingen	restantkre- dieten jaarrekening 2015	Raming begin 2016	bijraming of aframing 1e TR 2016	investerings 2015 na 1e TR 2016	uitgaven t/m 04-04-2016	restant 2016
AW2016 Aanschaf l-pads raadsleden	70013006	18.000			18.000		18.000	0	18.000
AW2016 Bestuurskosten, meubilair	70023002	23.300			23.300		23.300	290	23.010
AW2016 Mobiele Camera Unit	71403004	0			0	60.000	60.000	22.367	37.633
AW2015 Reconstructies wegen	72103028	2.800.000			2.800.000		2.800.000	0	2.800.000
AW2015 Schutskooiwijk fase 2, Verharding	72103031	0		58.532	58.532		58.532	3.469	55.063
AW2015 Uitvoer werkzaamheden garantieperiode	72103032	0		45.440	45.440		45.440	14.357	31.083
AW2015 Inrichting centrum Rhooen excl Riolering	72103033	0		-65.636	-65.636		-65.636	176.221	-241.857
AW2015 Inrichting centrum Rhooen excl Riolering (bate)	72103033	0		51.542	51.542		51.542		51.542
AW2015 Bruggen Rhooen/Poortugaal	72103029	0		50.468	50.468		50.468		50.468
AW2015 Projecten GVVP	72103035	0		102.500	102.500		102.500		102.500
AW2015 Projecten GVVP (bate)	72103035	0		-40.000	-40.000		-40.000		-40.000
AW2016 Bruggen Rhooen/Poortugaal	72103036	25.400			25.400		25.400	0	25.400
AW2016 Vervangen straatmeubilair	72103037	20.000			20.000		20.000	5.654	14.347
AW2015 Res.Kleidijk / C.Barendregtlaan, verharding	72103063			51.955	51.955		51.955		51.955
AW2016 Project Bloemenbuurt openbare verlichting	72103130	0	18.000		18.000		18.000	0	18.000
AW2015 Schutskooiwijk fase 2, OV	72103131			24.427	24.427		24.427		24.427
AW2016 Openbare verlichting	72103142	492.000	-18.000	55.571	529.571		529.571	3.263	526.308
AW2014 Project Stationsstraat verhardingen	72103160	0		11.697	11.697		11.697	4.350	7.347
AW2015 Res.Kleidijk / C.Barendregtlaan, openb.verl	72103163			18.000	18.000		18.000		18.000
AW2016 Vervangen beschoeiingen	72403007	85.000			85.000		85.000	19.600	65.400
AW2015 Zonnepanelen buitendienst Rhooen	73303002	0		269.108	269.108		269.108	218.543	50.565
AW2015 Zonnepanelen sportzaal Portland	73303003	0		218.500	218.500		218.500		218.500
AW2014 Onderw leerpakket 1e intr. Het Lichtpunt	74233110			14.562	14.562		14.562		14.562
AW2014 Aanschaf onderwijsleerpakken en 1e inrichting	74803001			42.000	42.000		42.000		42.000
AW2014 Gymzaal Pgaal Valckestejn	75303001			1.000.000	1.000.000		1.000.000		1.000.000
AW2014 Gymlokaal Rhooen	75303004			780.000	780.000		780.000		780.000
AW2014 Gymzaal Poortugaal Valckestejn	75303206			504.723	504.723		504.723		504.723
AW2014 Sporthal Rhooen renovatie	75303211			84.763	84.763		84.763		84.763
AW2014 Realisatie Trefpunt	75303217			155.000	155.000		155.000		155.000
AW2016 Kunstgras korbalver RWA	75313020	252.500			252.500		252.500	0	252.500
AW2015 Speelvoorzieningen	75803005	25.000		27.149	52.149		52.149	0	52.149
AW2016 Speelvoorzieningen	75803006	59.000			59.000		59.000	0	59.000
AW2014 Ondergr inzamelen gestapelde bouw P.gaal	77213001	0		13.301	13.301		13.301	11.541	1.760
AW2015 Verv binnenbakken+vloeren containers	77213016			54.331	54.331		54.331		54.331
AW2015 Vrijval riolering	77223021			1.178.700	1.178.700		1.178.700		1.178.700
AW2015 Vrijval riolering (bate)	77223021			-143.706	-143.706		-143.706		-143.706
AW2015 Gemalen	77223023			61.587	61.587		61.587		61.587
AW2015 Schutskooiwijk fase 2, Riolering	77223031			6.679	6.679		6.679		6.679
AW2015 Inrichting centrum Rhooen Riolering	77223033	0		41.854	41.854		41.854	444	41.411
AW2016 Verv gemalen	77223035	123.900			123.900		123.900	47.715	76.186
AW2015 Rec.Kleidijk / C.Barendregtlaan, riolering	77223063			19.834	19.834		19.834		19.834
AW2014 Poortugaal Dorp (subsidieproject)	78103223	0		83.632	83.632		83.632	24.028	59.604
AW2014 Poortugaal Dorp (subsidieproject) (bate)	78103223	0		-165.566	-165.566		-165.566		-165.566
AW2014 Overhoeken (subsidieproject)	78103224	0		1.487.365	1.487.365		1.487.365	11.746	1.475.619
AW2014 Overhoeken (subsidieproject) (bate)	78103224	0		-1.244.345	-1.244.345		-1.244.345		-1.244.345
AW2015 Blauwe Verbinding Rhoonse Baan	78103232	0		1.870.880	1.870.880		1.870.880	26.258	1.844.622
AW2015 Blauwe Verbinding Rhoonse Baan (bate)	78103232	0		-1.870.880	-1.870.880		-1.870.880		-1.870.880
		3.924.100	0	4.853.967	8.778.067	60.000	8.838.067	589.843	8.248.224

Verkeersveiligheidsproject schoolomgeving Don Boscoschool

Door Buurt Bestuurt, de Don Boscoschool en directe omwonenden van de school wordt de gemeente al langere tijd aangesproken op de verkeersonveilige situatie rondom de school. Ook binnen het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2013 (GVVP) is de schoolomgeving als verkeersveiligheidsproject aangemerkt. De Don Boscoschool is als pilot benoemd om te bekijken hoe de verkeersveiligheid rondom de school verbeterd kan worden door infrastructurele wijzigingen maar ook door verkeerseducatie en afspraken tussen de school en ouders. Aan de uitvoer van voorgestelde GVVP projecten is geen budget gekoppeld. Voor de GVVP projecten die niet mee kunnen in de reconstructies is het voorstel dat deze gedekt worden vanuit de meevallers die bij de reconstructieprojecten worden gerealiseerd. Voorstel is de kosten van € 25.000 voor dit project te dekken uit het bestaande krediet "AW2015 reconstructies wegen". Om de kosten te drukken loopt er nog een subsidie aanvraag. De aanpassing van de rotonde Albrandwaardseweg- Albrandwaardsedijk (fietsers in de voorrang, aanpassen fietsvoorziening) is opgenomen in het IPVa 2016 (Investeringsprogramma Vervoersautoriteit MRDH) en mogelijk voor 50% subsidiabel. Het genoemde bedrag kan hierdoor lager uitvallen.

Bijlage 2 - Totaal overzicht speerpunten

1.1 . Openbare Orde en Veiligheid					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 1.1.1a Het ontwikkelen van een meerjarenbeleid met daarin de speerpunten voor de komende 4 jaar	25%	G	G	G	31-12-2016
16. 1.1.2a Stimuleren van bewonersinitiatieven en het gebruik van communicatiemiddelen om alertheid in de wijken te vergroten.	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.2b Inzetten op hotspots	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.3a Het handhaven van het 1, 2, 3 beleid in de horeca	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.3b Het uitvoeren van controles in het kader van de nieuwe Drank- en Horecawet	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.3c Het betrekken van verenigingen, instellingen en horeca bij het ontmoedigen van alcohol- & drugsgebruik	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.3d Bewustwording creëren bij ouders en jongeren over de gevaren van overmatig alcohol- & drugsgebruik	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.4a Optimaliseren van de samenwerking tussen politie, boa's, jongerenwerk, buurt bestuurt comités en buurtpreventieteams	Gestart	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.5a Inzetten op ambulante werk, (vroeg)signalering en preventie	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.1.6a Samen met onze maatschappelijke partners ontwikkelen van een meerjarenplan voor woningchecks op brandveiligheid	25%	G	G	G	31-12-2016

1.2. Algemeen bestuur					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 1.2.1a Aanpassen website waardoor weergave op tablet en smartphone mogelijk wordt (responsive design)	25%	G	G	G	31-3-2017
16. 1.2.1b Vergroten van bereikbaarheid van de gemeente	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 1.2.1c Webcare: het volgen en beantwoorden van vragen via social media.	25%	G	G	G	31-12-2016
16. 1.2.1d Albrandswaard sluit aan bij "Waar staat je Gemeente".	25%	G	O	O	31-3-2017
16. 1.2.1e Kritisch kijken naar eigen regels. We stellen de vager centraal en niet het systeem bij initiatieven van inwoners.	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.2.2a Collegeleden gaan in gesprek met inwoners.	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.2.2b Het college bezoekt bedrijven en instellingen.	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 1.2.2c Afspraken maken met de BAR-organisatie over de kwaliteit van geleverde stukken.	50%	G	G	G	31-12-2018

2.1 Ruimtelijke ordening					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 2.1.1a Ontwikkelen van de locatie Rabobank (ruimtelijk plan).	25%	G	G	G	31-12-2016
16. 2.1.2a Faciliteren vastgoedontwikkeling zuidzijde Louwerensplein.	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 2.1.3a Faciliteren van innovatieve samenhang van agrarische productie, recreatie, zorg, educatie en natuur in het Buijtenland van Rhooen en Kijvelanden	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 2.1.3b Het opstellen van een visie voor de Rand van Rhooen.	50%	O	G	G	30-6-2017
16. 2.1.4a Grondprijzenbrief/ beleid opstellen	Gestart	G	G	G	30-6-2016
16. 2.1.4b Overdracht OMMU gronden	Gestart	G	G	G	30-6-2016
16. 2.1.5a We werken op bestuurlijk en ambtelijk niveau aan de noodzakelijke inhoudelijke kennis rondom invoering Omgevingswet.	Gestart	G	G	G	31-12-2018
16. 2.1.5b Omgevingswet: voor zover noodzakelijk en mogelijk wordt vervanging van oude instrumenten, procedures en documenten door nieuwe voorbereid.	Gestart	G	G	G	31-12-2018

2.2 Wonen					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 2.2.1a De kwalitatieve doelstellingen vanuit de Toekomstvisie en Structuurvisie vertalen in een geactualiseerde Woonvisie en woningbouwprogramma.	Gestart	G	G	G	30-9-2016
16. 2.2.1b Wij faciliteren onze maatschappelijke partners bij het realiseren van huisvesting voor vergunninghouders.	Gestart	G	G	G	31-12-2017

2.3 Economie					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 2.3.1a Revitalisering Overhoeken I en II en Binnenbaan	25%	G	G	G	30-6-2018
16. 2.3.1b Met de ondernemers te investeren in de bestaande bedrijventerreinen	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1c Met ondernemers instrumentarium ontwikkelen met betrekking tot bedrijfshuisvesting	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1d Afspraken maken om verantwoordelijkheid over beheer en veiligheid over te dragen aan de ondernemers	Voltooid	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1e Inzetten op bovenlokale en regionale verbanden	25%	G	G	G	31-12-2018
16. 2.3.1f Opstellen van economisch beleid	25%	G	G	G	31-3-2017

3.1 Buitenruimte					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 3.1.1a Bijdragen aan het Nationaal energieakkoord en regionale Duurzaamheids- en klimaatagenda door een lokaal uitvoeringsprogramma op te stellen en uit te voeren.	Gestart	G	G	G	30-6-2017
16. 3.1.1b Uitvoering geven aan de raadsnotie "geen windmolens"	Gestart	G	G	G	31-12-2018
16. 3.1.1c Duurzame innovatieve afvalinzamelingsvormen Onderzoeken + uitvoering.	Gestart	G	G	G	30-6-2017
16. 3.1.1d Met partners mogelijkheden onderzoeken om op geluidschermen, terreinafscheidingen, gebouwen etc. milieuwinst (duurzaamheid) te halen.	Gestart	G	G	G	30-6-2017
16. 3.1.1e Het planmatig vervangen en uitbreiden van de openbare verlichting met duurzame led verlichting/armaturen.	Gestart	G	G	G	31-12-2018
16. 3.1.1f Actualisatie milieubeleidsplan	Gestart	G	G	G	31-12-2017
16. 3.1.2a Verkeersveiligheid verbeteren: verkeerborden/GVVP/Verkeersgedrag/optimaliseren fietsroutes.	Gestart	G	G	G	30-9-2016
16. 3.1.2b Vier projecten waar onderhoud wordt uitgevoerd op basis van belevingswaarden.	25%	G	G	G	31-12-2017
16. 3.1.2c Boomonderhoudsplan & boomvervangingsplan opstellen.	Gestart	G	G	G	31-12-2016
16. 3.1.2d Actualisatie Gemeente Rioleringsplan (GRP)	Gestart	G	G	G	30-9-2017
16. 3.1.2e Kostenreductie programma Buitenruimte (inclusief visie kosten-efficient beheren).	25%	G	G	G	31-3-2016
16. 3.1.3a Wijkregie levert een bijdrage aan interactief beleid op alle beleidsterreinen.	Gestart	G	G	G	31-12-2018
3.2 Kunst & Cultuur					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 3.2.1a Verenigingen bewust maken van hun maatschappelijke positie en hen steun verlenen op basis van wederkerigheid.	25%	G	G	G	30-9-2016
3.3 Maatschappelijk vastgoed					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 3.3.1a Opstellen van een strategische visie op het gebruik en bezit van maatschappelijk vastgoed.	Gestart	G	G	G	30-6-2017
16. 3.3.1b Uitwerken van twee opties (BV en Stichting) voor het op afstand zetten van het beheer- en de exploitatie van het maatschappelijk vastgoed.	Gestart	G	G	G	31-12-2017
4.1 Financien					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 4.1.1a Ratio's en streefwaarden benoemen voor de nieuwe kengetallen ten aanzien van de financiële positie in de paragraaf Weerstandsvermogen.	25%	G	G	G	30-6-2016
16. 4.1.1b Een nota reserves en voorzieningen opstellen.	75%	G	G	G	30-6-2016
16. 4.1.1c De reserve Sociaal Deelfonds wordt in 2018, na de jaarrekening 2017, herijkt.	25%	O	G	G	30-9-2018
16. 4.1.2a Met ingang van 2017 wordt de hondenbelasting afgeschaft.	75%	G	G	G	31-12-2016
16. 4.1.2b Het tarief van de rioolheffing verlagen.	50%	G	G	G	31-12-2016
16. 4.1.2c De hoogte van de afvalstoffenheffing verlagen.	25%	G	G	G	30-9-2017
16. 4.1.3a Weerstandsvermogen minimaal op voldoende houden.	50%	O	G	G	31-12-2018
16. 4.1.3b Integrale Interne Controle (IC) binnen de gehele BAR- organisatie	50%	G	G	G	30-9-2017
5.1 Educatie					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 5.1.1a De middelen voor de Lokale Educatieve Agenda en de Brede School effectief inzetten.	50%	G	G	G	31-12-2018
16. 5.1.1b Aanbestedingscriteria opstellen voor het leerlingenvervoer.	25%	O	G	G	31-12-2016
16. 5.1.1c Resultaatgerichte afspraken maken over de inzet van het Bibliotheekwerk.	25%	G	G	G	31-12-2016
6.1 Sport					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 6.1.1a De sportbeleidsnotitie "Albrandswaard in beweging" ontwikkelen.	25%	G	G	G	30-9-2016
16. 6.1.1b In relatie met de visie op de Rand van Rhoo in co-creatie ontwikkelen van een Toekomstvisie voor sportpark De Omloop.	50%	G	G	G	30-9-2017
16. 6.1.1c Opvolgen ISA rapport en raadsnoties, Renovatie/onderhoud noodzakelijke binnensportaccommodaties.	50%	G	G	G	30-9-2017
16. 6.1.1d Evalueren en opschonen onderhoudsplannen inclusief de budgetten.	25%	G	G	G	31-3-2017

7.1 Maatschappelijke Ondersteuning					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.1.1a Verder ontwikkelen van woonzorgconcepten in coproductie met maatschappelijke partijen.	25%	G	G	G	31-3-2018
16. 7.1.1b Ontwikkelen innovatieve hulpmiddelen voor inzet ondersteuning thuis. Beleidsregels verstrekkingen sluiten aan bij doelstelling om langer thuis te wonen.	25%	G	G	G	31-3-2018
16. 7.1.1c In co-creatie met maatschappelijke partners innovatieve oplossingen ontwikkelen voor het realiseren van kleinschalige ontmoetingsplekken.	25%	G	G	G	31-3-2018
16. 7.1.1d In co-creatie ontwikkelen lokaal aanbod dagbesteding en begeleiding van inwoners die dit nodig hebben.	Gestart	G	G	G	31-12-2017
7.2 Kwetsbare groepen					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.2.1a Samen met Maatschappelijke partners afspraken maken om vergunninghouders zo snel en goed mogelijk te laten participeren in de Albrandswaardse samenleving.	Gestart	G	G	G	31-12-2018
7.3 Participatiewet					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.3.1a Inrichten van een Programma Werk.	25%	G	G	G	31-12-2018
7.4 Jeugdzorg					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.4.1a Onderzoek naar interne/externe werkprocessen en -afspraken over de informatie uitwisseling/versterken regisseursfunctie wijkteams/vergroten lokale inkoop.	Gestart	G	G	G	31-12-2018
7.5 Zorg & Welzijn					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.5.1a Resultaatsafspraken maken met SWA over vrijwilligersbeleid/Versterking van het steunpunt mantelzorg en het vrijwilligersinformatiepunt van SWA.	25%	G	G	G	31-3-2018
16. 7.5.1b Met maatschappelijke partners een Actieagenda 'Bestrijding Eenzaamheid' opstellen en uitvoeren.	25%	G	G	G	30-6-2017
7.6 Wijkteams					
Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Einddatum
16. 7.6.1a Opbouwen en versterken van relaties met alle betrokken partijen en netwerken. In toenemende mate preventief werken. Wijkteams aanpassen aan behoeften.	25%	G	G	G	31-3-2017

Bijlage 3 - Totaal overzicht moties

Naam	Status	Kwaliteit	Tijd	Geld	Startdatum
Afschaffen hondenbelasting (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	17-7-2015
Behoud dorps karakter herontwikkeling Palsgraaf (MOTIE)	25%	G	G	G	12-10-2015
Beleid oplaadpalen (MOTIE)	50%	O	O	O	10-11-2014
Marktinitiatieven Polder Albrandswaard (MOTIE)	25%	G	G	G	14-9-2015
Studielocatie windmolens (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	17-12-2012
Alternatief voor kosten marktinitiatieven (sport)verenigingen (MOTIE)	75%	G	R	G	14-9-2015
Bestedingsruimte minimabeleid (MOTIE)	25%	G	G	G	14-12-2015
Beter leerlingenvervoer (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	7-7-2015
Borging huisvesting maatschappelijke activiteiten Boerderijtje	25%	G	G	G	12-10-2015
Kunstgrasvelden sportpark Polder (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	2-11-2015
Opnemen maatschappelijke functies in nieuwe Klepperwei (MOTIE)	25%	G	O	R	11-11-2013
Sportvelden (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	14-12-2015
Terughalen kosten onderdak dak- en thuislozen Delta ziekenhuis (MOTIE)	Voltooid	G	G	G	11-11-2013
Vergroten zichtbaarheid van de BOA's (MOTIE)	25%	G	G	G	14-9-2015

2

Voorjaarsnota 2017

A. SAMENVATTING FINANCIËLE UITGANGSPOSITIE

Zoals al in het voorwoord aangegeven dient dit document tot kaderstelling voor het opstellen van onze begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020. Kaders zijn zowel beleidsuitgangspunten als rekenkundige kaders (parameters). Daarnaast is de Voorjaarsnota 2017 dit keer meer technisch van karakter vanwege het pas verschijnen van het nieuwe Collegeprogramma.

Algemene financiële kaders

Algemeen kader is dat de gemeentefinanciën een solide basis vormt voor het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke ambities. Beleid en ambitie zullen aan de voorkant aan dit principe worden getoetst. Eventuele tekorten die in programma's van de begroting ontstaan, of extra uitgaven die moeten worden gedaan, dienen in eerste aanleg ook binnen het programma zelf te worden opgelost.

Voor het programma Buitenruimte is conform de gestelde planning een ombuiging in deze Voorjaarsnota 2017 opgenomen.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Albrandswaard dient ruim voldoende te blijven gezien alle financiële onzekerheden waarmee gemeenten te maken hebben. Incidentele meevallers vloeien daarom terug in de algemene reserve en versterken daarmee ons weerstandsvermogen.

Financiële middelen die voor een bepaald (beleids)doel worden ontvangen, moeten hieraan ook worden uitgegeven; het geld wat daarbij niet wordt benut, zal in een geormerkte reserve worden gestort.

De vertrekpunt voor de voorjaarsnota 2017 wordt gevormd door de bijgestelde begroting 2016-2019, aangevuld met jaarschijf 2020 en besluitvorming welke na vaststelling van de 1^e begrotingwijziging 2016 heeft plaatsgevonden.

Het vertrekpunt voor de concept begroting 2017-2020 is als volgt:

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
- Primitieve begroting 2017-2020	101.070	-43.463	62.564	-17.948
- Structurele gevolgen 2 ^e tussenrapportage 2015	-40.700	-40.700	-48.700	-40.700
- Structurele effecten van de <u>concept</u> jaarrekening 2015	44.000	44.000	44.000	44.000
- Effecten 1 ^e begrotingswijziging 2016 naar aanleiding van het nieuwe collegeprogramma	114.764	133.863	174.431	174.431
- Effecten raadsbesluit kunstgrasvelden.	-48.900	-96.700	-94.300	-91.900
- Structurele effecten 1 ^e tussenrapportage 2016.	6.900	7.900	8.900	9.900
Uitgangspunt voorjaarsnota 2017	177.134	4.900	146.895	77.783
<i>Gevolgen van deze voorjaarsnota:</i>				
C. Beleidsontwikkelingen 2017	-40.500	-15.500	-15.500	-15.500
D. Gevolgen Rijksbeleid (excl. Meicirculaire 2016)	-100.000	-100.000	-83.000	-83.000
E. Mutaties investeringen	-4.735	-19.010	-28.566	-41.253
F. Voorgestelde ombuigingen	110.700	163.302	207.028	224.578
G. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	-45.000	15.000	75.000	135.000
Bijgesteld perspectief voorjaarsnota	-79.535	43.792	154.962	219.825
Saldo meerjarenperspectief	97.599	48.692	301.857	297.608

Financieel toezichtkader van de provincie

In de Kaderbrief toezicht in 2017 hebben Gedeputeerde staten de volgende kaders aangegeven waar de begroting 2017 aan moet voldoen om voor repressief toezicht in aanmerking te (blijven) komen.

1. De begroting 2017 dient structureel en reëel in evenwicht te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2020 uiterlijk tot stand wordt gebracht.
2. De jaarrekening 2015 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn; indien de jaarrekening niet in evenwicht is, zal het structureel tekort worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2017. Dat betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort.
3. De vastgestelde jaarrekening 2015 en de begroting 2017 dienen tijdig, respectievelijk voor 15 juli en voor 15 november binnen de wettelijke termijnen aan Gedeputeerde staten te zijn toegezonden.

Met het begrip 'structureel evenwicht' wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Reëel houdt in dat sprake is van realistische ramingen.

B. KADERS PROGRAMMABEGROTING 2017-2020

Het ontwerpproces van de Programmabegroting 2017-2020 start met het aangeven van de kaders door de raad.

Kaders Programmabegroting 2017-2020.

Als basis voor het ontwerp van de primitieve Programmabegroting 2017-2020 stellen wij voor de volgende kaders te hanteren:

- Vertrekpunt voor de concept- Programmabegroting 2017-2020 is het saldo van de begroting 2016 met inachtneming van de uitkomsten van de voorjaarsnota. Wij hebben de gevolgen van de meicirculaire 2016 zo spoedig mogelijk erin verwerkt.
- Wij verwerken de gevolgen van de meest actuele financiële ontwikkelingen rondom de producten en het meerjareninvesteringsprogramma.
- Het beroep op het gemeentelijk weerstandsvermogen (algemene reserve) om tekorten in de exploitatie te dekken dient zo beperkt mogelijk te blijven;
- Wij hanteren bij de opstelling van het begrotingsproces de parameters zoals hieronder opgenomen.
- Wij hanteren bij het opstellen van de begroting 2017 de verplichte indicatoren zoals genoemd in bijlage 1.

Rekenkundige kaders (parameters) Programmabegroting 2017-2020

Voor de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 hanteren wij de volgende parameters.

Jaar	Woningvoorraad per 1-1	Inwoners per 1-1
2016	10.208	25.062
2017	10.313	25.266
2018	10.422	25.530
2019	10.611	25.850
2020	10.663	25.960

Overige parameters:

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Prijsontwikkeling:				
Inflatiecorrectie	1%	1%	1%	1%
Subsidies:				
Instellingen – loonontwikkeling	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Instellingen – prijsontwikkeling	1%	1%	1%	1%
Waarderingsubsidies	1%	1%	1%	1%
Mutaties gemeentelijke tarieven:				
Onroerende zaakbelastingen	3%	3%	3%	3%
Leges etc.	3%	3%	3%	3%
Inkomsten uit verhuur	3%	3%	3%	3%
Afvalstoffenheffing kostendekkend (kd)	kd	kd	kd	kd
Rioolrecht kostendekkend (kd)	kd	kd	kd	kd
Begraafplaatsen (kd)	kd	kd	kd	kd
Financiering:				
Rente kapitaallasten	3,65%	3,65%	3,65%	3,65%
Rente grondexploitaties	2,32%	2,32%	2,32%	2,32%
Rente financieringstekort	1,28%	1,28%	1,28%	1,28%
Gemeentefondsuitkering	Mei 2016	Mei 2016	Mei 2016	Mei 2016

Rente

Rente grondexploitaties

In het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording zijn regels opgenomen voor de toerekening van rente aan grondexploitaties. In de Meerjarenprognose grondexploitaties van maart 2016 is de nieuw voorgeschreven berekeningswijze al toegepast. Er is 2,32% rente toegerekend aan de grondbedrijfcomplexen. Dit percentage ligt voor de komende jaren vast.

De nieuwe berekeningswijze moet wel elk jaar worden uitgevoerd. Alleen als het percentage van 2,32% meer dan 0,5%-punt van de uitkomst van de voorgeschreven berekeningswijze afwijkt moet dit worden herzien.

Rente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente per 1 april 2016 van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 1.28% (BNG).

C. BELEIDSONTWIKKELINGEN IN 2017

Wij noemen als belangrijke ontwikkelingen voor 2017 een aantal bijzondere onderwerpen die onze agenda gaan beheersen. Een aantal heeft ook financiële gevolgen die wij hieronder aangeven.

Financiële aspecten C. Nieuwe Ontwikkelingen (Beleid)

Producten	omschrijving	Structurele gevolgen			
		2017	2018	2019	2020
Bijdrage VRR	Uitvoering woningchecks	-15.500	-15.500	-15.500	-15.500
Opstellen economisch beleid	Inhuur onderzoeksbureau	-25.000			
Totaal nieuwe ontwikkelingen (Beleid)		-40.500	-15.500	-15.500	-15.500

Vergunninghouders

Direct als vergunninghouders in Albrandswaard gehuisvest zijn, zal ingezet worden op het snel inburgeren. In samenwerking met Vluchtelingenwerk, de Stichting Welzijn Albrandswaard en andere organisaties en particulieren gaan we in 2016 voorbereiden hoe we dit vorm gaan geven. Vanaf 2017 zal iedere vergunninghouder en hun familie/kinderen, met behulp van de organisaties en particulieren, de mogelijkheid hebben om snel te participeren in de Albrandswaardse samenleving. De financiële gevolgen zijn nog niet in de cijfers meegenomen.

Sport

Voor Sport zijn er diverse ontwikkelingen gaande. Zo wordt de Startnotitie voor het nieuwe beleid "Albrandswaard in Beweging" in mei besproken in de gemeenteraad en na besluitvorming tot uitvoering gebracht. Onze missie met de beleidsnotitie "Albrandswaard in Beweging" is dat Albrandswaard een bijdrage levert door te faciliteren in levensgeluk. Ontmoeten, bewegen en sport is daarbij een van de middelen om te komen tot dat levensgeluk. Hierbij willen wij, middels de wederkerigheidsgedachte, de maatschappelijke functie(s) en rol van het verenigingsleven versterken en vergroten. Onze verenigingen zijn meer dan een aanbieder van sport, cultuur of ontmoetingsplek, zij staan middenin de samenleving. In 2025 hebben de verenigingen verbindingen gelegd met andere organisaties in het sociaal domein en werken samen in de uitvoering. Het uitgangspunt is dat de beschikbare middelen in de begroting gelijk blijven.

Daarnaast wordt de laatste hand gelegd aan het voorstel voor de Binnensportaccommodaties. Daarbij is het uitgangspunt dat de basis in orde moet zijn: de (bestaande) gemeentelijke accommodaties zijn in kwalitatief goede staat, worden duurzaam onderhouden en zijn klaar voor gebruik. Naar verwachting wordt het voorstel in juni besproken door de gemeenteraad en na besluitvorming tot uitvoering gebracht. Het uitgangspunt is dat de beschikbare middelen in de begroting gelijk blijven.

De gebruikers van Sportpark De Omloop wachten op duidelijkheid over de toekomst van het sportpark. Tegelijkertijd ligt er binnen Albrandswaard een druk op de sociale woningbouw. Aan de gemeenteraad worden verschillende locaties voorgelegd voor deze ontwikkelingen, waarbij bebouwing van sportpark De Omloop tot een van de mogelijkheden behoort. Een besluit van de gemeenteraad over het wel of niet bebouwen zal bepalend zijn voor het investeringsvermogen van de gemeente. Voor het zomerreces wordt een voorstel hierover aan de gemeenteraad voorgelegd. De financiële gevolgen zijn dan ook nog niet in de cijfers meegenomen.

Ruimtelijk

Het opstellen van een visie op de Rand van Rhoon is voor 2017 een speerpunt in het collegeprogramma. Er is behoefte aan een visie op hoofdlijnen die voldoende richting geeft aan toekomstige ontwikkelingen en investeringen in en grenzend aan de Rand van Rhoon. In de Rand van Rhoon komt namelijk een aantal ontwikkelingen en vraagstukken samen: aansluiting van het dorp op het Buytenland van Rhoon, de toekomst van sportpark de Omloop en de afronding van Essendael. Vooralsnog verwachten wij het krediet voor de visie rand van Rhoon binnen het begrote budget voor ruimtelijk beleid/visievorming te kunnen vinden.

Sociale woningbouw:

Met de woningbouwverenigingen onderzoeken we de mogelijkheden voor extra sociale woningbouw. Voor de komende vijf jaar gaat het om circa 40 woningen per jaar. De financiële effecten daarvan zijn nog niet meegenomen in de voorjaarsnota, maar worden, indien op dat moment voldoende concreet, opgenomen in de begroting.

Herijking uitvoering 3 D's

In 2014 is de notitie "Dichtbij en Integraal" geschreven over hoe de transitie van de drie decentralisaties in de jaren 2015 en 2016 zou worden uitgevoerd. De transitie hebben we in 2015 voor een deel vorm gegeven. Gezien de omvang van de operatie, de doorlopende veranderingen in wet- en regelgeving en in de maatschappij op dit vlak zijn we nog niet aan het einde van het proces van de transitie, laat staan de transformatie. Op dit moment worden de ervaringen en de ter beschikking gestelde middelen met elkaar in verband gebracht. Langzamerhand wordt wel duidelijk dat het oorspronkelijke percentage van 3-5% van de Integratie Uitkering Sociaal Domein te laag is ingeschat om de uitvoering te kunnen borgen. De BAR-organisatie is gevraagd een analyse te doen van de huidige organisatie en een verbeterplan op te stellen aan de hand van de visie van Albrandswaard. De inhoudelijke en financiële gevolgen verwerken we in de begroting 2017 en verder. Hierbij zullen wij ons mede baseren op benchmark gegevens van onder andere Berenschot.

Doorontwikkelen wijkteams

Vanaf 2016 wordt bij de wijkteams meer het accent gelegd op *casusregie*. Op termijn zal dit leiden tot kleinere en meer efficiënte wijkteams die minder zelf oplossen maar ook meer doorverwijzen. De langdurige subsidies worden hierbij op sommige onderdelen afgebouwd en de zorgaanbieders moeten via goede inkoop afspraken flexibel/waar nodig ingezet kunnen worden. Voor 2017 en 2018 kan dit frictiekosten tot gevolg hebben. Tegelijkertijd zal bekeken worden of een andere financieringsvorm mogelijk is waar de verantwoordelijkheid voor de budgetten richting de wijkteams verschuift.

Dienstverlening

De samenleving verandert continu en snel. We digitaliseren steeds meer en er lijkt een trend zichtbaar te worden dat inwoners minder naar het gemeentehuis komen. Een goed voorbeeld hiervan is het digitaliseren van aangiften van geboorten en overlijden. Nu nog niet mogelijk maar binnen afzienbare tijd wellicht wel. Dit vraagt andere en nieuwe vormen van dienstverlening. Samen met de gemeenten Ridderkerk en Barendrecht en de BAR-organisatie ontwikkelen wij in 2016 een dienstverleningsconcept en -agenda die aansluiten op de veranderende wensen van onze inwoners. Naast de onderwerpen die hieruit voortkomen zijn voor 2017, in lijn met de geschetste trend, de volgende ontwikkelingen te voorzien.

Afname aanvragen/verlengen rijbewijzen

Het is mogelijk dat het aanvragen en het uitgeven van rijbewijzen door de gemeente met ingang van 2017 volledig wordt overgenomen door de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW).

Het Rijk neemt hierover waarschijnlijk pas eind 2016 een besluit. Het is op dit moment nog niet mogelijk om de effecten van dit besluit te benoemen en concrete acties te ondernemen. Uit de beschikbare cijfers kunnen wij wel opmaken dat een kwart minder inwoners onze balie bezoekt als deze taak

volledig overgaat naar de RDW. Het weghalen bij de gemeente van deze taak heeft ook budgettaire consequenties. Immers de opbrengst uit leges zal verminderen terwijl er ook mutaties in de formatie zullen plaatsvinden.

Contacten in verband met naturalisaties.

De naturalisaties vormen een andere gemeentelijke taak die in 2017 mogelijk door andere partijen wordt overgenomen. Dit kan de Immigratie- en naturalisatiedienst (IND) zijn en aangewezen gemeenten (regiegemeenten). De definitieve besluitvorming hierover door het Rijk wordt in de loop van 2017 verwacht. Ook deze overdracht heeft effecten op de leges en formatie.

Proef thuisbezorgen van reisdocumenten

De landelijke proef met het thuisbezorgen van reisdocumenten is afgerond. Medio 2016 volgt een landelijk toepasbare regeling. Wij verwachten dat in de 2^e helft van 2016 een proef in onze gemeente gehouden kan worden met het thuisbezorgen van reisdocumenten. De planning hiervan is afhankelijk van het moment dat deze regeling in werking treedt.

Webcare

Inwoners worden steeds actiever op social media. Steeds vaker en sneller hebben wij contact met onze inwoners bijvoorbeeld via Twitter. De proef met Webcare geeft ons in 2016 inzicht in de gevolgen hiervan en of het voorziet in de veranderende behoefte van onze inwoners. Als blijkt dat de proef succesvol is dan zal Webcare verder worden uitgebreid. Hiervoor zullen we dan extra financiële middelen willen inzetten voor de doorontwikkeling ervan.

Deelname aan "Waar staat je gemeente"

Het genoemde speerpunt in het nieuwe collegeprogramma om te gaan deelnemen aan de internetrapportages van "Waar staat je gemeente" gaat niet alleen over de verplichte indicatoren BBV (zie ook Hoofdstuk D) maar ook over de overgang van de door ons al jaren gebruikte leefbaarheidsmonitor LEMON naar dit instrument. We kiezen hierbij voor een tweejaarlijkse meting op dezelfde (basis)vragen aan burgers etc. zoals bij LEMON om trendbreuken te voorkomen. De verwachte kosten per meting zijn inmiddels duidelijk en zijn gelijk aan de reeds begrote kosten voor LEMON en passen dus binnen de bestaande begroting.

Uitvoeren Woningchecks.

Uit onderzoek is gebleken dat ruim de helft van de Nederlandse huishoudens niet beschikt over een werkende rookmelder in de woning. Dit terwijl bij aanwezigheid van één of meerdere rookmelders de kans op overlijden door brand in een woning tot bijna de helft gereduceerd wordt. Bij brand ontstaat rook. Rook heeft een negatieve invloed op de vluchtmogelijkheden van aanwezigen in een pand. Het overgrote deel van de slachtoffers bij brand sterft feitelijk door inhalatie van rook. Uit landelijke cijfers blijkt dat voornamelijk de senioren sneller slachtoffer zijn van een brand dan jongere inwoners. Naar deze groep wordt dan ook eerst gekeken in de uitvoering van de controles. De gemeente neemt hierin haar verantwoordelijkheid en wil het bewustzijn omtrent brandveiligheid onder haar inwoners vergroten. Voor de uitvoering van de woningchecks is binnen de huidige budgetten van domein Veilig geen dekking. In de begroting is hiervoor ook geen budget opgenomen; daarom wordt voorgesteld de bijdrage aan de VRR in de begroting te verhogen met € 15.550 per jaar. De kostprijs per woning is € 50 en hiervan wordt € 20 gefinancierd door de woningbouwverenigingen voor het plaatsen van de rookmelders. De overige € 30 is bestemd voor voorlichtingsmiddelen (toolkit die achter gelaten wordt bij de bewoners) en personeelskosten (uitvoering woningchecks en administratieve afhandeling). Deze zullen gedragen worden door zowel de VRR als de gemeente Albrandswaard. Op basis van 2.591 huurwoningen is dit € 77.730 in totaal, uitgespreid over 5 jaar wordt dit € 15.550 per jaar. Mocht het aantal bezochte woningen lager uitvallen (omdat bewoners geen interesse hebben) zal naar rato het restbudget op jaarbasis worden gerestitueerd.

Ontwikkelingen NRIJ/Koepelschap/Landschapstafel

U bent reeds eerder geïnformeerd over de voorgenomen uittreding van de provincie Zuid-Holland uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) en de GR Koepelschap Buitenstedelijk Groen (Koepelschap) per 31 december 2016. Hiermee staat het voortbestaan van beide organisaties ter discussie. Wel heeft de provincie aangegeven haar budget voor groen en recreatie minimaal de komende 5 jaar beschikbaar te houden voor de schapsgebieden. Daarna zal het beheerbudget voor de schappen deels gaan fluctueren.

In opdracht van het Algemeen Bestuur van het NRIJ wordt een aantal scenario's uit het eindrapport Scenario-onderzoek Toekomst NRIJ uitgewerkt, variërend van opheffing tot omvorming. Op basis van de resultaten maakt het algemeen bestuur een keuze, die voor definitieve besluitvorming aan u wordt voorgelegd in het vierde kwartaal van 2016. Daarmee neemt u dan tevens een besluit over de verdere toekomst van het beheer en onderhoud van de terreinen van NRIJ en de financiering daarvan. Op dit moment zijn de financiële gevolgen nog onzeker, zodat we in deze nota geen concrete richting kunnen aangeven.

Wel hebben de Provincie en Staatsbosbeheer (als mogelijke terreinbeheerder) aangeboden voor de jaren 2017 en 2018 op dezelfde basis als nu met GZH een samenwerkingsovereenkomst met de schappen te sluiten, zodat beheer en onderhoud van de gebieden van NRIJ voor die twee jaren in ieder geval gecontinueerd kunnen blijven.

Parallel aan deze ontwikkeling loopt ook een traject om te komen tot opheffing van het Koepelschap. Via deze GR vindt verevening plaats van de financiële bijdragen aan diverse schappen. Het streven is dat alle deelnemers aan het Koepelschap uiterlijk eind 2016 een besluit hebben genomen. Deze ontwikkeling verloopt voor onze gemeente naar verwachting budgetneutraal.

De Landschapstafel i.o bundelt de voormalige bestuurlijke overleggen Deltapoort, GROM (Groen, Ruimtelijke Ordening en Milieu) en Blauwe Verbinding. Via een bestuursovereenkomst wordt deze samenwerking tot eind 2018 vastgelegd. Ondertussen moet in relatie met de ontwikkeling van het NRIJ de verdere toekomst van de Landschapstafel worden bepaald. Daarbij staat het voorkomen van bestuurlijke dubbelingen voorop. De jaarlijkse bijdrage aan de Landschapstafel wordt, zoals vermeld in de 1^e tussenrapportage 2016, uit de lopende begroting gedekt.

Milieu

De actualisatie van het milieubeleidsplan staat in het collegeprogramma gepland voor 2017. In het kader van de Omgevingswet verwachten wij echter in 2017 een Omgevingsvisie te maken, waarvan milieuaspecten onderdeel uitmaken. Gelet daarop verwachten wij dat het milieubeleidsplan in 2017 niet wordt geactualiseerd. Wel zullen voorbereidende werkzaamheden worden uitgevoerd om verschillende milieukaarten gereed te maken voor digitale opname in de Omgevingswet.

Economisch beleid

Om uitvoering te gaan geven aan het nieuwe collegeprogramma, speerpunt opstellen van economisch beleid, wordt ten behoeve van een integraal onderzoek en analyse van mogelijkheden en het ontwikkelen met relevante partijen op alle gewenste aandachtgebieden een éénmalig budget geraamd van € 25.000,-. Beoogd wordt om na de zomer van 2016 in overleg met vertegenwoordigers van de raad de wenselijkheden en hoedanigheden van een dergelijke aanpak te bepalen, met inbegrip van te betrekken participanten, de onderzoeks- en proceskosten, de bureauwerkzaamheden en rapportagevorm.

Maatschappelijk Vastgoed

Medio 2016 wordt gestart met het opstellen van een strategische visie op het Maatschappelijk Vastgoed. Dit loopt door in 2017. In de visie wordt de functiebeeping van het Maatschappelijk Vastgoed omschreven en waar het Maatschappelijk Vastgoed een bijdrage aan gaat leveren.

Gelijktijdig met de visie op het Maatschappelijk Vastgoed worden twee opties (BV en Stichting) voor het op afstand zetten van het beheer en exploitatie van het maatschappelijk vastgoed uitgewerkt. Wij willen bereiken dat de gemeentelijke accommodaties op een bedrijfsmatige wijze worden geëxploiteerd, waarbij de gemeente de regie houdt op het behalen van de maatschappelijke doelstellingen.

D. GEVOLGEN NIEUW RIJKSBELEID

Onderstaand geven wij u inzicht in een aantal (toekomstige) wijzigingen in het Rijksbeleid welke gevolgen hebben voor onze gemeente.

Financiële aspecten D. Rijksbeleid

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2017	2018	2019	2020
Algemene Uitkering	Gevolgen meicirculaire 2016	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Informatiebeveiliging	Wbp implementatie	-100.000	-100.000	-83.000	-83.000
Totaal Rijksbeleid		-100.000	-100.000	-83.000	-83.000

Algemene uitkering – meicirculaire 2016

Zoals al in het voorwoord aangegeven, hebben we op dit moment nog geen inzicht in de financiële gevolgen van de nog te ontvangen meicirculaire. Wel is de verwachting dat we (grotendeels) gecompenseerd zullen worden voor de cao salarisstijging van 3% per 1-1-2016 en de 0,4 % per 1-1-2017. Hiermee bekostigen we de verhoogde BAR-bijdrage voor salariskosten.

Zodra de meicirculaire is ontvangen zullen we starten met de doorrekening, waarbij onze verwachting is dat we u tijdens de Auditcommissie van 6 juni 2016 al kunnen informeren.

Voorlopig kunnen we dan ook de financiële gevolgen nog niet meenemen.

Informatiebeveiliging

Gemeenten beschikken over uiterst gevoelige informatie van burgers en hebben zowel de wettelijke als morele plicht om daar zorgvuldig mee om te gaan. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) schrijft ons voor passende maatregelen te nemen om deze persoonsgegevens adequaat te beveiligen en de privacy van de betrokkene(n) te waarborgen. Sinds 1 januari 2016 is de Wbp uitgebreid en moeten organisaties een melding doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) wanneer zij een ernstig datalek hebben. De uitbreiding van de wet staat bekend als de meldplicht datalekken. We spreken van een datalek als persoonsgegevens in handen vallen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben.

Het vraagstuk rond privacy, cybercriminaliteit en beveiliging is volop in beweging. De kans op online criminaliteit neemt toe. We moeten ons steeds meer wapenen tegen bedreigingen van indringers, die onze systemen proberen te infiltreren met het platleggen van de dienstverlening en het op straat komen van (privacy gevoelige) informatie tot gevolg. Maatregelen moeten getroffen worden om de informatieveiligheid te borgen. We nemen hiervoor de volgende kosten op:

	2017	2018	2019	2020
Informatiebeveiliging	100.000	100.000	83.000	83.000

Ontwikkelingen nieuwe omgevingswet

De Omgevingswet, die naar verwachting eind 2018 inwerking treedt, integreert 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: gezondheid, bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. Niet alleen de wet- en regelgeving gaat 'op de schop', ook beoogt de wetgever een wezenlijk andere cultuur te realiseren. Van het: nee tenzij, naar het ja mits. Ook ICT is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. De wet wil een belangrijke slag slaan in de digitalisering en ontsluiting van diverse beschikbare informatie. Daarnaast biedt de Omgevingswet bestuurlijke afwegingsruimte. Met de Omgevingswet wil de overheid het wettelijke systeem 'eenvoudig beter' maken.

De ervaringen met de decentralisaties in het sociale domein hebben geleerd dat in een vroeg stadium begonnen moet worden met de voorbereidingen van zulke grote verandertrajecten. Om te weten welke

veranderingen de Omgevingswet precies met zich meebrengt en hoe hierop voor te bereiden, is in 2016 een programmaplan met bijbehorend financieel kader opgesteld voor de komende jaren.

Financiën

Om het programma voor de implementatie van de Omgevingswet uit te kunnen voeren is extra budget nodig waarbij het er vooralsnog naar uitziet dat wij via de algemene uitkering deels gecompenseerd zullen worden. Voor de Omgevingswet volgt een separaat voorstel. In dat voorstel wordt een toelichting gegeven en nemen wij u mee met de financiële gevolgen van de Omgevingswet voor de gemeente en een dekkingsvoorstel.

Besluit Begroting en Verantwoording

Beleidsindicatoren voor begroting en jaarstukken (BBV)

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft de regeling tot vaststelling van de beleidsindicatoren gepubliceerd. Daarmee is vastgelegd dat gemeenten en provincies vanaf het begrotingsjaar 2017 in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van beleid toelichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. De set beleidsindicatoren en bijbehorende gegevens kunt u vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl, via de tegel "Besluit Begroting en Verantwoording".

Hier vindt u onder andere:

- Een uitgebreide toelichting op de indicatoren.
- De mogelijkheid de gegevens te exporteren naar een Excel-bestand dat u kunt gebruiken als u de gemeentebegroting en de programmaverantwoording maakt.
- Indicatoren van andere gemeenten waarmee u uw eigen gemeente kunt vergelijken.

De verplichte indicatoren

Het ministerie heeft het advies van de VNG om een onderscheid te maken tussen indicatoren uit een basisset en een facultatieve set niet overgenomen. Er zijn namelijk geen onderzoeken voor handen waaruit landelijk beschikbare data komt. De gegevens onder het taakveld 'bestuur en organisatie' worden niet automatisch ingevuld. Hier moeten gegevens uit de eigen gemeentelijke administratie ingevuld worden. Omdat elke gemeente over deze informatie beschikt, en dit relevante informatie is, is er voor gekozen ook deze indicatoren toe te voegen aan de set beleidsindicatoren. Het besluit om beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en programmaverantwoording, om zo een betere financiële vergelijkbaarheid mogelijk te maken, komt onder andere voort uit het traject van de Commissie Vernieuwing en Verantwoording BBV.

Wij zullen dan ook in onze begroting 2017 de verplichte indicatoren gaan opnemen, zie bijlage 1.

Hoogspanningsleidingen

De rijksoverheid heeft in samenspraak met de leidingbeheerders van de bovengrondse hoogspanningsleidingen een principe-besluit genomen over het project verkabeling bovengrondse leidingen. De wettelijke basis hiervoor is opgenomen in de Wet Stroom waarbij 25% van de verkabelingskosten voor rekening van de betreffende gemeente komt. Het wetsvoorstel is echter in de Eerste Kamer afgewezen in verband met de splitsing van de energiebedrijven Eneco en Delta. De regering heeft nu een herziening van de Wet in voorbereiding, waarbij de verwachting is dat deze rond het zomerreces van 2016 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Met betrekking tot de verdeling van de kosten lijkt consensus te zijn bereikt over het verdelingspercentage, waarbij de VNG zich nog sterk wil maken om de percentages enigszins te differentiëren op basis van de gemeentegrootte. Binnen onze gemeente gaat het om de hoogspanningsleiding die loopt over de Landweg en Kasteeltuin in Poortugaal. Door de vertraging in de wetgeving is er op dit moment geen zicht op een exact tijdstip van uitvoering. Wel wordt verwacht dat het project medio 2017 opgestart zal worden.

Voor wat betreft de kosten moet gedacht worden aan een gemeentelijke bijdrage van € 1.000.000,- tot € 1.500.000,- euro. Een standpunt over wel of niet verkabelen moet, wanneer de Wet is aangenomen, door de raad worden ingenomen.

E. MUTATIES IN INVESTERINGEN

Ten opzichte van het meerjarig investeringsplan behorende bij de begroting 2017-2020, voeren wij de volgende mutaties in investeringen voor:

Financiële aspecten E. Mutaties in Investerings

Product	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Kapitaallasten door andere afschrijvingstermijnen.	Implementatie nieuw activabeleid.	10.265	-4.557	-14.113	-26.800
Kapitaallasten door andere spelregels voor doorschuifmogelijkheden van investeringen.	Implementatie nieuw activabeleid.	-15.000	-14.453	-14.453	-14.453
Totaal mutaties in Investerings		-4.735	-19.010	-28.566	-41.253

Activabeleid

Vanwege de wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten heeft het college besloten om een nieuwe nota activabeleid aan de gemeenteraad aan te bieden welke ook is vastgesteld. Daarbij is ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om de afschrijvingstermijn in overleg met de vakspecialisten, meer in overeenstemming te brengen met de economische levensduur. Dit leidt tot een aantal wijzigingen in regels, afschrijvingstermijnen en kapitaallasten.

F. VOORGESTELDE OMBUIGINGEN

Wij willen uw raad een materieel sluitende begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 aanbieden. Voorstellen hiertoe zijn hieronder opgenomen. Wij hebben hierbij het huidige beleid zoveel mogelijk ontzien en vooral de ruimte in onze huidige budgetten benut.

Financiële aspecten paragraaf F. VOORGESTELDE OMBUIGINGEN

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2017	2018	2019	2020
Investerings reconstructies wegen	Kapitaallasten	110.400	154.402	190.228	201.878
Dagelijks onderhoud wegen	Onderhoudskosten wegen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Investerings speelruimteplan	Kapitaallasten	10.300	18.900	26.800	32.700
Totaal voorgestelde ombuigingen		110.700	163.302	207.028	224.578

Ombuiging investeringsprogramma buitenruimte

Vanaf dit jaar werken we met steeds betere ramingen. Dit betekent dat we niet meer bij sommige onderwerpen standaard meer begroten dan we in dat jaar qua planning daadwerkelijk kunnen uitgeven. Een voorbeeld hiervan is de riolering. We stappen ook af van het standaard vervangen van verhardingen na afloop van de afschrijvingstermijn. In plaats daarvan wordt aan het einde van de termijn beoordeeld wat de kwaliteit van de verharding is, of en wanneer vervanging nodig is en wat het benodigde budget. Reconstructies vinden pas plaats wanneer dat nodig is. De toepassing van dit principe draagt in belangrijke mate bij aan de materieel sluitende begroting van 2017 en de meerjarenraming 2018-2020. We benutten de bestaande budgetten voor de buitenruimte. Daarbij denken we de afgesproken kwaliteitsniveaus te kunnen handhaven.

Bij de ombuiging hanteren we de volgende randvoorwaarden:

- Het mag niet ten koste gaan van het huidige, door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveau;
- Het mag niet leiden tot kapitaalvernietiging;
- Er mogen geen gevaarlijke situaties in de buitenruimte ontstaan.

Met deze randvoorwaarden in het achterhoofd is het investeringsprogramma verhardingen voor 2017 – 2020 doorgenomen. Aan de hand van de inspectieresultaten is bepaald dat niet alle geplande reconstructies noodzakelijk zijn in het jaar dat ze nu gepland staan. Betreffende reconstructies kunnen voorlopig uitgesteld worden. Benodigde investeringen worden pas aangevraagd en uitgegeven in het jaar waarin ze noodzakelijk zijn.

Een kanttekening die geplaatst moet worden is dat uitstel van reconstructies meer onderhoud vraagt om de verhardingen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden. Dit betekent dat de onderhoudsbegroting voor het Dagelijks Onderhoud Wegen vanaf 2017 structureel met € 10.000,- wordt verhoogd.

Naast het uitstellen van reconstructies is ook de huidige begroting van reconstructies binnen het investeringsprogramma Verhardingen kritisch doorgenomen en versoerd. Alle in de afgelopen jaren behaalde aanbestedings- of uitvoeringsvoordelen zijn uit het programma geschrapt en daarmee ook de kapitaallasten. Alleen de benodigde budgetten voor uitvoering van projecten die in 2016 lopen of starten, blijven beschikbaar.

Investinging speelruimteplan 2010 - 2020

Eind 2010 is het speelruimteplan vastgesteld. Een belangrijk aandachtspunt hierbij was de aanleg van nieuwe speellocaties op plekken waar een tekort is en het omvormen van plekken die niet meer aansluiten bij de aanwezige leeftijdsgroep. Hiervoor was jaarlijks € 59.000,- beschikbaar. Wij stellen voor om deze investering te schrappen. Dit vanwege de druk op de onderhoudsbegroting en de oplopende beheerkosten. Reguliere vervanging zal uit het beschikbare exploitatiebudget worden bekostigd. Extra speeltoestellen en nieuwe speellocaties worden niet meer geplaatst.

Specificatie verlaagde investeringen buitenruimte.

		2016	2017	2018	2019	2020
reconstructies wegen	Huidige begroting	€ 2.800.000,00	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00
Reconstructie wegen	Nieuwe begroting	€ 1.500.000,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 800.000,00	€ 800.000,00
Voordeel kapitaalslasten		€ 0,00	€ 110.400,00	€ 154.402,00	€ 190.228,00	€ 201.878,00
Speelvoorzieningen	Huidige begroting	€ 59.000,00	€ 59.000,00	€ 59.000,00	€ 59.000,00	€ 59.000,00
	Nieuwe begroting	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Voordeel kapitaalslasten		€ 1.500,00	€ 10.300,00	€ 18.900,00	€ 26.800,00	€ 32.700,00
Totaal voordeel:		€ 1.500,00	€ 120.700,00	€ 173.302,00	€ 217.028,00	€ 234.578,00

G. GEVOLGEN GEMEENTELIJK BELASTINGBELEID

Een belangrijk speerpunt in het nieuwe collegeprogramma is het realiseren van lastenverlichting voor onze burgers, bedrijven en instellingen. Er zijn eerder al maatregelen genomen en keuzes gemaakt. Wij blijven onderzoeken waar het mogelijk is om lastenverlichting door te voeren.

De actuele ontwikkelingen schetsen wij hieronder.

Financiële aspecten paragraaf G. GEMEENTELIJK BELASTINGBELEID.

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2017	2018	2019	2020
Hondenbelasting	Volledige afschaffing Hondenbelasting.	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
Onroerende Zaak Belasting	Huidige opbrengstindexering op 3% houden.	60.000	120.000	180.000	240.000
Totaal Belastingbeleid		- 45.000	15.000	75.000	135.000

1. Lasten verlichting

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Wij werken aan een actualisatie van het GRP en zullen voor de begrotingsbehandeling van 2017 met een raadsvoorstel komen. Reden hiervoor zijn nieuwe inzichten in de rioolopgave, uit ervaring gebleken langere levensduur van riolen en nieuwe technieken die het mogelijk maken de levensduur van riolen te verlengen. Ook wordt het beheer nu efficiënter uitgevoerd. Dit is o.a. ook het gevolg van de samenwerking in de afvalwaterketen (Bestuursakkoord Water).

Zouden we het huidige GRP 2015 blijven volgen dan stijgt het tarief tot 2020 elk jaar met 5% uitkomend op een tarief voor een meerpersoonshuishouden van circa € 340,- Het tarief is in 2016 bevroren en kan in 2017 éénmalig met 4% omlaag, uitkomend op een tarief van circa € 267,- in 2017 exclusief de jaarlijkse indexering. Het verlaagde tarief kunnen we volhouden tot 2026.

De financiële gevolgen vallen binnen het gesloten systeem van riolering.

Hondenbelasting

Met ingang van 2017 schaffen we de hondenbelasting volledig af en geven hiermee invulling aan het raadsverzoek welke is ingediend middels een motie. In 2016 geldt al een gereduceerd en afgetopt tarief. De structurele financiële gevolgen voor de begroting van Albrandswaard zijn in het model boven zichtbaar gemaakt.

Afvalstoffenheffing

De afgelopen jaren hebben zich veel wijzigingen voorgedaan op het gebied van de afvalinzameling. De oprichting van de nieuwe NV BAR Afvalbeheer en tariefstijgingen in de verwerkingskosten hebben invloed op het tarief van de afvalstoffenheffing. Nu de effecten van de GR BAR-organisatie, de NV BAR-afvalbeheer en de ingevoerde afvalstoffenheffing zich aftekenen, kan het tarief van de afvalstoffenheffing goed worden berekend. De uitgangspunten die wij hanteren bij het berekenen van de nieuwe heffing zijn:

- Wettelijke kaders vanuit de Wet milieubeheer;
- Richtlijnen van de VNG en de Rijksoverheid;
- Zero-based en realistisch begroten (op basis van een nauwgezette inventarisatie van output, de daaraan gerelateerde werkprocessen en de benodigde capaciteit die hiermee samenhangt);
- Kostendekking als maximum. De afvalstoffenheffing mag (langjarig) niet meer dan kostendekkend zijn;
- Uitgebalanceerde voorziening. De hoogte van de voorziening dient voldoende weerstand te hebben, overschotten dienen terug te vloeien naar de inwoners.

In 2016 wordt gewerkt aan nieuw afvalbeleid. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft een afvalscheidingsdoelstelling gesteld in het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG). In 2020 moet 75% van het huishoudelijk afval gescheiden worden. Dat komt in Albrandswaard neer op 100 kg. restafval per inwoner per jaar. Het steeds schaarser worden van grondstoffen vraagt een duurzamer gebruik van deze grondstoffen. De situatie in Albrandswaard was in 2015 dat 57% van het afval gescheiden werd. Dat betekent dat er nog 204 kg. restafval per inwoner verbrand werd. Uit sorteeroproeven blijkt dat in de restafvalcontainer in Albrandswaard nog 75% makkelijk te scheiden herbruikbare grondstoffen zitten. In 2016 zullen we uitwerken hoe de afvalscheiding verbeterd kan worden. U zult hierin stap voor stap worden meegenomen. Voorstellen om tot betere afvalscheiding te komen kunnen vanuit de afvalvoorziening worden gefinancierd en zullen ter besluitvorming aan u worden voorgelegd.

De herberekening van het tarief zal leiden tot een nieuwe afvalstoffenheffing voor 2017. Invoering van het nieuwe beleid en de daaruit voortkomende maatregelen zullen meegenomen worden voor de tariefbepaling 2018. Voor de komende begrotingsbehandeling zal helder zijn wat het nieuwe tarief 2017 wordt. De financiële gevolgen vallen binnen het gesloten systeem van afvalstoffen.

2. Onroerende zaakbelasting

Het bestaande beleid is dat wij de opbrengst van de onroerende-zaakbelasting niet laten beïnvloeden door een waardedaling of waardestijging van het onroerende goed. Dit beleid wordt al geruime tijd consequent toegepast. De opbrengst onroerende zaakbelastingen, waarmee wij in de begroting rekenen, is 3% hoger dan het jaar ervoor. Daarnaast wordt bij de opbrengst rekening gehouden met de woningbouwplanning. Een lagere indexatie van de OZB opbrengsten met ingang van 2017 gaat onze begroting vooralsnog te zwaar belasten. Wij blijven onderzoeken of een verlaagde indexering van de OZB-opbrengsten in de komende jaren mogelijk is.

Scenario:

In onderstaande tabel hebben wij inzichtelijk gemaakt wat de financiële gevolgen zijn van een mogelijk toekomstige lagere indexatie van 1% van de OZB opbrengst ingaande 2018; dus van 3% naar 2%.

	2017	2018	2019	2020
Indexering OZB	3%	2%	2%	2%
Eigenaar woningen	0	-35.000	-72.000	-110.000
Eigenaar niet-woningen	0	-15.000	-31.000	-45.000
Gebruiker niet-woningen	0	-11.000	-22.000	-33.000
NADEEL	0	-61.000	-125.000	-188.000

BIJLAGEN

BIJLAGE 1			
Verplichte Beleidsindicatoren Begroting (BBV)			
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1. Bestuur	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2. Bestuur	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3. Bestuur	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4. Bestuur	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5. Bestuur	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD
8. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12. Verkeer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL
13. Verkeer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL
14. Economie	Funciemenging	%	LISA
15. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenten
16. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA
17. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO
20. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	RIVM
21. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA
22. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
23. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
24. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
26. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
27. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS
29. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32. Sociaal domein	Clïënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS
36. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO
39. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO

